

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет музичного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії ХДАК

Наталія РЯБУХА

ПРОГРАМА

ТВОРЧОГО КОНКУРСУ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА

для вступників на основі повної загальної середньої освіти (ПЗСО) та спеціалізованої професійної музичної освіти, здобутої як в національних спеціалізованих закладах освіти (музичних середніх спеціалізованих школах-інтернатах та обдарованих дітей) так і в закладах спеціалізованої професійної освіти (музичних училищах, училищах культури, мистецтв) (НРК5), де після виконання освітньої програми випускникам присуджується освітня кваліфікація молодшого спеціаліста

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 025 «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО»

Освітня програма «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО ЕСТРАДИ»

Розглянуто і затверджено
на засіданні Ради факультету
музичного мистецтва
протокол № 8
від 11.03.2024 р.

Харків – 2024

Творчий конкурс проводиться з метою виявлення вступників, спроможних під час навчання в ХДАК досягти відповідного професійного рівня майстерності та отримати необхідні знання для подальшої творчої діяльності в галузі музичного мистецтва.

До складання вступних випробувань допускаються особи, які мають документ про підготовку відповідно до спеціальності 025 «Музичне мистецтво» за програмами закладів вищої освіти I та II рівня акредитації, а також особи, які мають документ про повну загальну середню освіту і спеціалізовану професійну музичну освіту (здобуту в коледжах, училищах або у спеціалізованих музичних школах-інтернатах), відповідно до програм вищих музичних навчальних закладів I-II рівня акредитації. **Ці вимоги відповідають Стандарту вищої освіти за спеціальністю 025 Музичне мистецтво (с. 13 Пояснювальної записки), затвердженого Наказом МОН від 24 травня 2019 р. № 727.**

Під час випробування абітурієнт повинен виявити

Знання:

- технології виконання музичних творів на інструменті;
- основних етапів еволюції виконавства на інструментах естрадного оркестру;
- музичної форми та специфіки виконуваних абітурієнтом під час випробування творів;
- основ теорії музики.

Уміння:

- грамотно і виразно виконувати різні за жанром, характером, стилем, формою музичні твори;
- орієнтуватися в питаннях історії виконавства на інструментах естрадного оркестру;
- виявляти специфічні особливості музичної форми виконуваних абітурієнтом під час випробування творів;
- грамотно визначати на слух, будувати та співати від звука інтервали, акорди та гами.

Наявність навичок:

- координації слуху та моторики;
- відчуття темпу, метру, ритму;
- втілення засобів динаміки;
- штрихової техніки;
- володіння технічними прийомами гри на інструменті;
- визначення та побудови інтервалів, акордів та гам.
- володіння власними емоціями.

На період воєнного стану творчий конкурс проводиться в дистанційному режимі і складається з двох елементів:

«Виконавська майстерність» - оцінка виконавської майстерності абітурієнта за відеозаписом виступу з виконавською програмою. Абітурієнти

завчасно надсилають відеозапис або доступ на посилання відеозаписів (розміщених на платформі YouTube) виконавської програми творчого конкурсу на електронну адресу приймальної комісії.

«Основи теорії та історії музичного мистецтва» – оцінка знань абітурієнта в режимі он-лайн в реальному часі (теоретичний елемент). Термін проведення (а також термін проведення консультації) буде розміщено додатково на сайті академії (в розділі «Розклад вступних іспитів»).

Перший елемент творчого конкурсу – **«Виконавська майстерність»** – передбачає:

– виконання напам'ять на інструменті (флейта, кларнет, саксофон, труба, тромбон, скрипка, альт, віолончель, контрабас, фортепіано, клавішні інструменти, гітара, бас-гітара, ударні інструменти) **двох різних** за стилем та формою творів (один з них крупної форми);

– для інструментів: гітара, бас-гітара, фортепіано, клавішні – додатково один твір естрадно-джазового напрямку.

Вимоги до відеозапису виконавської програми. Відеозапис виступу з виконавською програмою, який абітурієнт завчасно надсилає до приймальної комісії перед початком творчого конкурсу, має бути зроблений без монтажу та спеціальних ефектів; на записі повинно бути чітко видно інструмент, руки та обличчя виконавця; програма записується одним файлом; відео має бути підписано ім'ям та прізвищем виконавця, рік, програма, що виконується.

ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР

(для першого елемента творчого конкурсу – виконання програми)

Фортепіано (клавішні)

Й. Бах Прелюдія і фуга

Л. Бетховен Соната «Аврора»

В. Голсон Транскрипція О. Пітерсона

Дж. Гершвін Рапсодія в стилі блюз

Власний оригінальний твір

Електрогітара

С. Барбер Концерт для скрипки

Й. Бах Концерт

Е. Віла Лобос Соната-фантазія

Дж. Гершвін 5 фрагментів з оп. «Поргі та Бес»

Г. Гендель Сонати

Л. Грабовський Концертні п'єси для гітари

Класична музика для електрогітари і фортепіано

Бас-гітара

Й. Бах Концерт

Л. Бетховен Сонати
 Й. Гайдн Концерт
 А. Бабій Позолочене століття
 Д. Брубек 3'єднаний блюз
 Д. Гілеспі Ніч у Тунісі
 М. Джексон Бег свінгує
 М. Девіс Нардіс

Флейта

Й. Бах Сонати № 2, 3, 4
 Г. Гендель Концерт ре-мажор
 Р. Глієр Мелодія
 К. Данькевич Пісня та танок
 Б. Лятошинський Мелодія
 М. Лисенко. Фантазія на теми українських народних пісень
 В. Моцарт Анданте
 Л. Ревуцький Інтермецо

Кларнет

К. Вебер Концерт № 1, 2
 Є. Габлер Концерт № 1, 2
 І.С. Бах Граве
 К. Дебюссі Рапсодія № 1, 2.
 Ф. Гідаш Фантазія
 М. Гомоляка Концерт
 К. Сен-Санс Соната
 10. Ф. Пуленк Соната

Труба

Е. Гріг Пісня Сольвейг
 К. Дюбіссі Вальс
 В. Косенко Скерцо
 М. Лисенко Поема
 Р. Свірський Скерцо

Саксофон

П. Дюбуа Концертна п'еса
 З. Сіара Соната в стилі джаз
 Е. Боцца Інтермецо та танець
 Ч. Паркер Не залишай «Нью Йорк»
 Д. Мійо Скарамуш

Тромбон

Б. Лятошинський Мелодія
 І.С. Бах Аріозо, Арія
 В. Косенко Скерцо
 М. Лисенко Елегія, Романс

М. Давід Концертино
Е. Рейхе Концерт № 1, 2

Ударні інструменти

І. Ковач Концертино
Ж. Рамо Гавот
Дж. Россіні Неаполітанська тарантела
А. Хачатурян Танок дівчат з балету «Гаяне»
Ф. Шопен Вальс № 1, 7, 18

Другий елемент творчого конкурсу – **«Основи теорії та історії музичного мистецтва»** – передбачає перевірку загальнокультурного та музично-теоретичного рівню підготовки абітурієнтів в межах програм вищих музичних закладів освіти I-II рівнів акредитації, а саме:

- знання особливостей стилю і творчого доробку композиторів, твори яких виконували абітурієнти;
- вміння проаналізувати основні особливості виконаних творів (емоційно–образний зміст, музична форма);
- знання концертного репертуару зі своєї спеціальності та його класифікації за жанрами (поліфонічні твори, твори великої форми, обробки народних мелодій);
- знання імен видатних діячів та виконавців на інструментах естрадного оркестру, лаконічної характеристики їх творчої індивідуальності;
- знання відомих бенд-лідерів та оркестрів естрадно-джазового спрямування;
- знання оркестрових інструментів;
- знання загальновідомої методичної літератури;
- знання шкіл гри на інструментах естрадного оркестру;
- знання загальноприйнятої італійської музичної термінології (нюанси, темпи, динаміка, штрихи) та специфічної естрадно-джазової;
- знання теорії музики та сольфеджіо: вміння визначити на слух, будувати та проспівати від звука (вгору або вниз) мажорні (натуральні, гармонічні, мелодичні), мінорні (натуральні, гармонічні, мелодичні) гами до п'яти знаків; інтервали – хроматичні, діатонічні та характерні (з розв'язанням, визначенням тональностей); акорди – збільшені та зменшені тризвуки з обертанням, септакорди домінантної та субдомінантної груп з обертанням, розв'язанням, визначенням тональностей.

Другий елемент творчого конкурсу буде проведений в он-лайн режимі в реальному часі. Термін його проведення (а також термін проведення консультації) буде розміщено додатково на сайті академії (в розділі «Розклад вступних іспитів»).

Для складання другого елементу творчого конкурсу абітурієнт повинен мати технічні засоби, необхідні для участі в ньому в режимі он-лайн в реальному часі. Посилання та коди доступу до участі у конкурсі абітурієнт

отримує заздалегідь на електронну адресу, вказану при надсиланні відеозапису виступу.

Загальна (за двома елементами творчого конкурсу) оцінка виставляється за 200-бальною шкалою оцінювання (від 100 до 200 балів).

Структура оцінки, порядок оцінювання підготовленості вступників

Структура оцінки

за проходження першого елемента творчого конкурсу
«Виконавська майстерність»

№	Основні завдання першого елемента творчого конкурсу	Кількість балів
1	Виконання напам'ять на інструменті (флейта, кларнет, саксофон, труба, тромбон, скрипка, альт, віолончель, контрабас, фортепіано, клавішні інструменти, гітара, бас-гітара, ударні інструменти) двох різних за стилем та формою творів (один з них крупної форми); для інструментів: гітара, бас-гітара, фортепіано, клавішні – додатково один твір естрадно-джазового напрямку	1-100
Максимальна кількість балів		100

Структура оцінки

за проходження другого елемента творчого конкурсу
«Основи теорії та історії музичного мистецтва»

№	Основні знання та вміння, які перевіряються під час другого елемента творчого конкурсу	Кількість балів
1	Знання теорії музики та сольфеджіо, вміння виконувати практичні завдання (визначення на слух, побудова та спів інтервалів, акордів тощо)	1-15
2	Знання особливостей стилю і творчого доробку композиторів, твори яких виконував абітурієнт під час першого етапу	1-15
3	Вміння проаналізувати музично-теоретичні (жанрово-стильову специфіку, емоційно-образний зміст, форму) та виконавські особливості виконаних творів	1-15
4	Знання концертного репертуару та його класифікації за жанрами (поліфонічні твори, твори великої форми, обробки народних мелодій)	1-15
5	Знання імен видатних діячів, виконавців на інструментах естрадного оркестру, характеристики їх творчої індивідуальності	1-15
6	Знання загальноприйнятої італійської музичної термінології (нюанси, темпи, динаміка, штрихи)	1-15
7	Знання музичної літератури, загальновідомої методичної	1-10

літератури та періодичних видань в галузі музичного мистецтва	
Максимальна кількість балів	100

Абітурієнти, які отримали під час творчого конкурсу **менше 124 балів**, до участі в конкурсі щодо зарахування для здобуття освіти не допускаються.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ АБІТУРІЄНТІВ,
ЯКІ ВСТУПАЮТЬ ДО ХДАК У 2023 РОЦІ
на спеціальність «Музичне мистецтво»**

Рівні оцінки	Критерії оцінювання
1. Початковий до 123 балів	Абітурієнт не виконав (не відповів) основні завдання творчого конкурсу. Володіє грою на інструменті на елементарному (початковому) рівні. Не володіє знаннями з «Основ теорії та історії музичного мистецтва». Відсутні музичні здібності.
	Абітурієнт не виконав (не відповів) основні завдання творчого конкурсу. Володіє грою на інструменті на елементарному (початковому) рівні. Майже не володіє знаннями з «Основ теорії та історії музичного мистецтва». Відсутні музичні здібності.
	Абітурієнт не виконав (не відповів) основні завдання творчого конкурсу. Володіє грою на інструменті на елементарному (початковому) рівні. Має фрагментарні знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва». Майже відсутні музичні здібності.
2. Середній 124 – 149 балів	Абітурієнт виконав (відповів) деякі завдання творчого конкурсу. Програма, що була виконана на інструменті, не відповідає вимогам. Абітурієнт продемонстрував дуже слабкі знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва», що свідчить про обмеженість загально-культурного рівня.
	Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання творчого конкурсу. Програма, що була виконана на інструменті, майже не відповідає вимогам. Абітурієнт продемонстрував слабкі знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва», що свідчить про його недостатній загально-культурний рівень.
	Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання творчого конкурсу. Програма, що була виконана на інструменті, лише частково відповідає вимогам. Абітурієнт продемонстрував невпевнені знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва», що свідчить про його недостатній загальнокультурний рівень.

3. Достатній 150-175 балів	Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання творчого конкурсу, але програма, що була виконана на інструменті, не в повній мірі відповідає приймальним вимогам. Абітурієнт має достатньо розвинутий технічний апарат, але не в повному обсязі демонструє наявність необхідних навичок виконання. Абітурієнт виявляє в цілому достатні знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва».
	Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання творчого конкурсу, але програма, що була виконана на інструменті, не в повній мірі відповідає приймальним вимогам. Абітурієнт має достатньо розвинутий технічний апарат. Абітурієнт виявляє добрі знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва».
	Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання творчого конкурсу, програма, що була виконана на інструменті, відповідає приймальним вимогам. Абітурієнт має достатньо розвинутий технічний апарат, володіє навичками цілісного комплексного аналізу матеріалу, здатний систематизувати та узагальнювати набуті знання, може самостійно виправляти допущені помилки, демонструє добрі знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва».
4. Високий 176 – 200 балів	Абітурієнт виконав (відповів) усі завдання творчого конкурсу. Програма, що була виконана на інструменті, повністю відповідає вимогам. Абітурієнт має високорозвинений виконавський апарат, проте виявляє деякі огріхи у відтворенні нотного тексту, у відчутті форми. На достатньо високому рівні продемонстрував знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва». Досить вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.
	Абітурієнт на високому рівні виконав (відповів) усі завдання творчого конкурсу. Програма, що була виконана на інструменті, повністю відповідає вимогам. Абітурієнт має високорозвинений виконавський апарат, проте виявляє дрібні огріхи у відтворенні нотного тексту, у відчутті форми. На високому рівні продемонстрував знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва». Вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.

	Абітурієнт бездоганно виконав (відповів) усі завдання творчого конкурсу. Програма, що була виконана на інструменті, повністю відповідає вимогам і виконана на дуже високому художньому рівні. Абітурієнт має високорозвинений виконавський апарат. Продемонстрував всебічні знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва». Вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Архімович Л., Каришева Т., Шиффер Т., Шреєр-Ткаченко О. Нариси з історії української музики: у 2-х ч. К. : Мистецтво, 1964. Ч.1: Українська народна пісня. Українська дожовтнева професіональна музика. 1964. 408 с.
2. Берегова О. Музика ХХ – ХХІ століть. Східна Європа та українське зарубіжжя. Частина перша : підручник для вищих мистецьких навч. закладів України III – IV рівнів акредитації. К. : НМАУ імені П.І. Чайковського, 2012. 294 с.
3. Бодак Я. Історія західноєвропейської музики від найдавніших часів до XVII століття: навчальний посібник / редакційна колегія : Я.Кеньо, З.Лельо, Б.Пиц. Дрогобич: Коло, 2017. 280 с.
4. Верещагіна О., Холодкова Л. Історія української музики ХХ століття : навч. посіб. К. : Освіта, 2008.
5. Давидов М. А. Виконавське музикознавство : енциклопедичний довідник. Луцьк : Волинська обласна друкарня, 2010. 400 с.
6. Дубінін І. Гармонія. Ч.1. К. : Музична Україна, 1981. 136 с.
7. Епохи історії музики в окремих викладах: В 2 ч. / пер. з нім. та ред.-упор. Ю.Є.Семенов. Ч.1. Арс-антика, Арс-нова, Гуманізм. Ренесанс. Одеса: «Будівельник», 2003. 188 с.
8. Епохи історії музики в окремих викладах: В 2 ч. / пер. з нім. та ред.-упор. Ю.Є.Семенов. Ч.2. Бароко, Класика, Романтика, Нова музика. Одеса: «Будівельник», 2004. 240 с.
9. Єржемський О. Психологія диригента. К. : Муз. Україна, 1991. 103 с.
10. Зарубіжна музична культура ХУІІ – ХХ ст.: тематичний збірник наукових праць / Гол.редактор М.Черкашина. К.: «Компас», 1991. 160 с.
11. Історія української музики. В 6 т. : наук. видання / АН УРСР. Ін-т мист-ва, фолькл та етногр. Ім.. М. Т. Рильського; Ред. кол. М. Гордійчук і ін. (голова), О. Костюк, Т. Булат та ін. К. : Наук. думка, 1989-2004.
12. Історія української музики. В 6 т. : наук. видання / АН УРСР. Ін-т мист-ва, фолькл та етногр. Ім.. М. Т. Рильського; Ред. кол. М. Гордійчук і ін. (голова), О. Костюк, Т. Булат та ін. К. : Наук. думка, 1989-2004. ТТ. 1–5.: Т.1 (від найдавніших часів до середини ХІХ ст.). К., 1989; Т.2 (друга половина ХІХ ст.). К., 1989.; Т.3 (кінець ХІХ – початок ХХ ст.). К., 1990.; Т.4 (1917 – 1941). К., 1992.; Т.5 (1941 – 1960). К., 2004.

13. Кияновська Л. Українська музична культура. 2-е вид. Тернопіль, 2000. 316 с.
14. Кияновська Л.О. Сильова еволюція галицької музичної культури XIX – XX ст. Тернопіль : Астон. 2000. 340 с.
15. Композитори: Енциклопедичне видання / пер. з нім. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан. 2010. 432 с.
16. Корній Л. Історія української музики : підручник. – Київ – Харків – Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коць, 2001. Ч. 3. 480 с.
17. Корній Л. Історія української музики : підручник. Київ – Харків – Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коць, 1998. Ч. 2. 388 с.
18. Лемішко М. Гармонія. Частина I. Діатоніка : навч. посіб. для вищих навч. закладів культури і мистецтв III-IV рівні акредитації. Вінниця : Нова книга, 2010. 224 с.
19. Мархлевский А.С. Практичні основи роботи у хоровому класі. К. : Музична Україна, 1988. 200 с.
20. Мілка Є.Г, Шевченко М.К. Гармонічне сольфеджіо : учб. посіб. для музичних училищ та консерваторій. К., 1978. 135 с.
21. Откидач В. М. Музика. Творчість. Естрада : бібліогр. показ. для студентів спеціальності «Музичне мистецтво» спеціалізацій «Естрадний спів» і «Музичне мистецтво естради». Х. : Форт, 2015. 146 с.
22. Павлишин С. Музика двадцятого століття: навч. посіб. Львів : БаК, 2005. 232 с.
23. Павлюченко С. Елементарна теорія музики. К., 1980. 211 с.
24. Сіненко О. Історія зарубіжної музики: метод. рек. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 80 с.
25. Смаглій Г. Основи теорії музики: підручник для навчальних закладів освіти культури і мистецтв. Харків : Факт, 2005. 384 с.
26. Супрун-Яременко Н. Поліфонія : посібник для студ. вищих навч. муз. заклад. Вінниця: Нова Книга, 2014. 512 с.
27. Шип С. Музична форма від звуку до стилю: навч. посіб. К.: Муз. Україна, 1998.